

BÀI 25. HAI MẶT PHẶNG VUÔNG GÓC

CHƯƠNG 7. QUAN HỆ VUÔNG GÓC TRONG KHÔNG GIAN

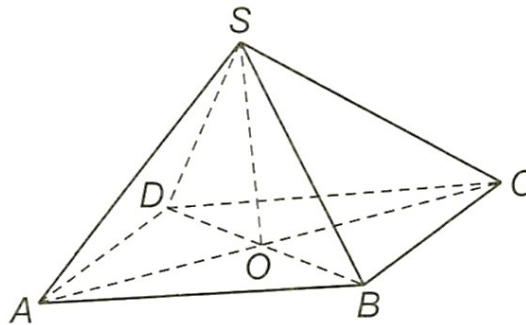
PHẦN B. BÀI TẬP TỰ LUẬN (PHÂN DẠNG)

Dạng 1. Chứng minh hai mặt phẳng vuông góc

Câu 1. (SGK - KNTT 11 - Tập 2) Cho hình chóp $S.ABCD$, đáy $ABCD$ là một hình chữ nhật có tâm O , $SO \perp (ABCD)$. Chứng minh rằng hai mặt phẳng (SAC) và (SBD) vuông góc với nhau khi và chỉ khi $ABCD$ là một hình vuông.

Lời giải

Gọi O là giao điểm AC và BD .

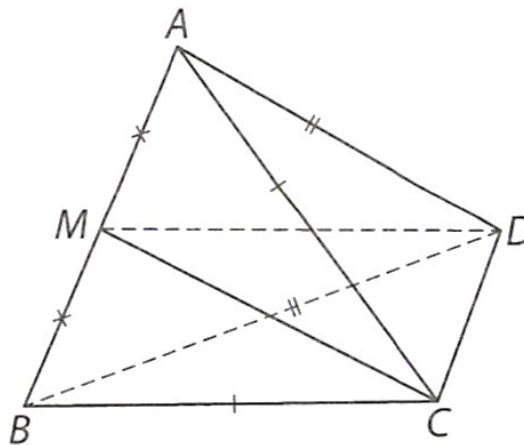

Hình 7.15

Vì $AO \perp SO, BO \perp SO$ và $SO = (SAC) \cap (SBD)$ nên góc giữa (SAC) và (SBD) bằng góc giữa AO và BO . Do đó: $(SAC) \perp (SBD) \Leftrightarrow AO \perp BO \Leftrightarrow \angle AOB = 90^\circ \Leftrightarrow ABCD$ là hình vuông.

Câu 2. Cho tứ diện $ABCD$ có $AC = BC, AD = BD$. Gọi M là trung điểm của AB . Chứng minh rằng $(CDM) \perp (ABC)$ và $(CDM) \perp (ABD)$.

Lời giải

Hình 7.39

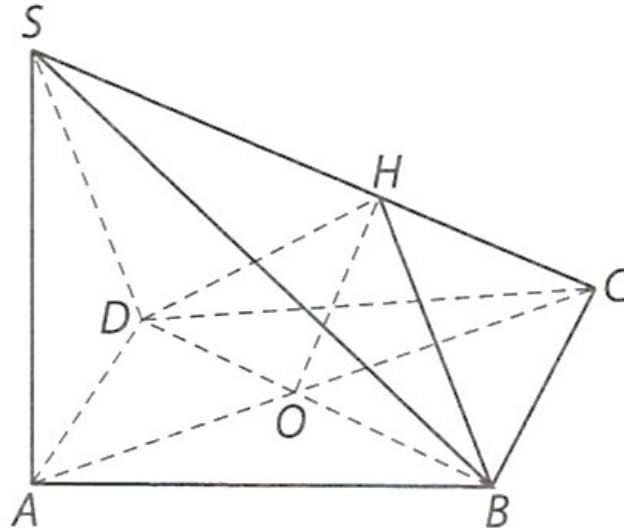
Vì M là trung điểm của AB nên $AB \perp CM, AB \perp DM$, suy ra $AB \perp (CDM)$.

Vì hai mặt phẳng (ABC) và (ABD) đều chứa đường thẳng AB nên $(ABC) \perp (CDM), (ABD) \perp (CDM)$.

Câu 3. Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình thoi tâm O , cạnh bằng a , góc BAD bằng 60° . Kẻ OH vuông góc với SC tại H . Biết $SA \perp (ABCD)$ và $SA = \frac{a\sqrt{6}}{2}$. Chứng minh rằng:

- $(SBD) \perp (SAC)$;
- $(SBC) \perp (BDH)$;
- $(SBC) \perp (SCD)$.

Lời giải

Hình 7.40

- Ta có $SA \perp (ABCD)$ nên $SA \perp BD$ mà $BD \perp AC$, do đó $BD \perp (SAC)$. Vì mặt phẳng (SBD) chứa BD nên $(SBD) \perp (SAC)$.
- Ta có $BD \perp (SAC)$ nên $BD \perp SC$ mà $SC \perp OH$, do đó $SC \perp (BDH)$. Vì mặt phẳng (SBC) chứa SC nên $(SBC) \perp (BDH)$.

c) Ta có: $SC = \sqrt{SA^2 + AC^2} = \frac{3a\sqrt{2}}{2}$.

Vì $\triangle CHO$ cs $\triangle CAS$ nên $\frac{HO}{AS} = \frac{CO}{CS}$, suy ra $HO = \frac{CO \cdot AS}{CS} = \frac{a}{2} = \frac{BD}{2}$.

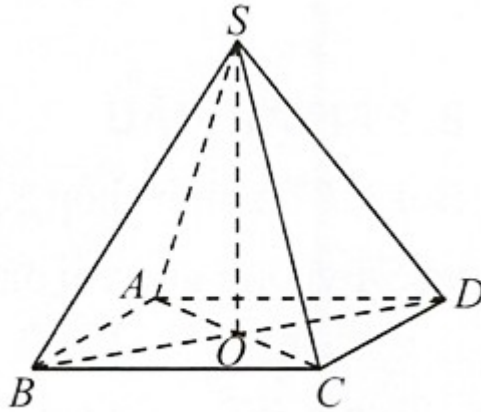
Do đó, tam giác BDH vuông tại H , suy ra $\angle BHD = 90^\circ$.

Ta lại có $BH \perp SC, DH \perp SC$ nên $(SBC) \perp (SCD)$.

Câu 4. Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình thoi tâm O . Các tam giác SAC và SBD cân tại S . Chứng minh rằng:

- $SO \perp (ABCD)$;
- $(SAC) \perp (SBD)$.

Lời giải

Hình 10

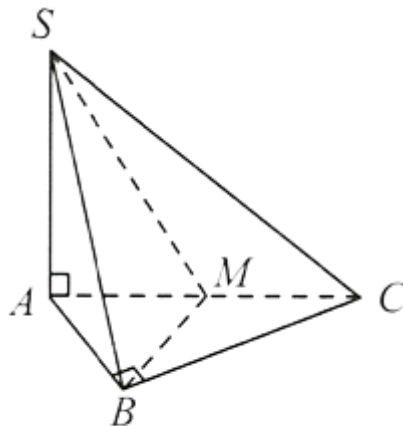
- a) Ta có các tam giác SAC và SBD cân tại S nên $SO \perp AC, SO \perp BD \Rightarrow SO \perp (ABCD)$.
 b) Ta có $AC \perp SO$ (vì $SO \perp (ABCD)$) và $AC \perp BD$ (vì $ABCD$ là hình thoi)
 $\Rightarrow AC \perp (SBD)$.

Vậy $(SAC) \perp (SBD)$.

Câu 5. Cho hình chóp $S.ABC$ có đáy ABC là tam giác vuông cân tại B và $SA \perp (ABC)$.

- a) Chứng minh rằng $(SBC) \perp (SAB)$.
 b) Gọi M là trung điểm của AC . Chứng minh rằng $(SBM) \perp (SAC)$.

Lời giải

Hình 3

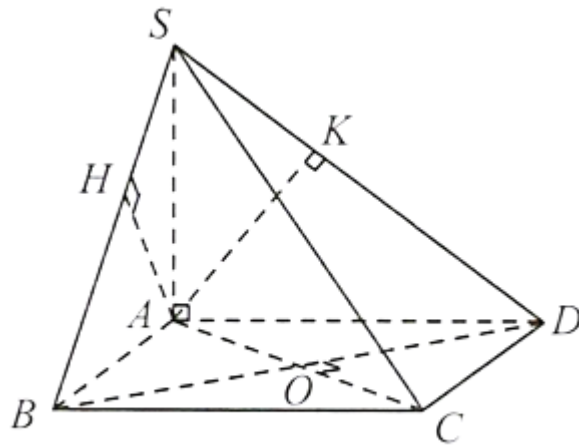
- a) Ta có: $BC \perp AB$ (giả thiết),
 $BC \perp SA$ (vì $SA \perp (ABC)$)
 $\Rightarrow BC \perp (SAB) \Rightarrow (SBC) \perp (SAB)$.
 b) Vì tam giác ABC là tam giác vuông cân tại B nên $BM \perp AC$.
 Mà $BM \perp SA$ (vì $SA \perp (ABC)$) suy ra $BM \perp (SAC)$.
 Vậy $(SBM) \perp (SAC)$.

Câu 6. Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông tâm O . Hai mặt phẳng (SAB) và (SAD) cùng vuông góc với mặt phẳng $(ABCD)$. Gọi H và K lần lượt là hình chiếu của A trên SB và SD . Chứng minh rằng:

- a) $(SBC) \perp (SAB)$;
 b) $(SCD) \perp (SAD)$;

- c) $(SBD) \perp (SAC)$;
 d) $(SAC) \perp (AHK)$.

Lời giải

Hình 4

- a) Ta có: $(SAB) \perp (ABCD)$;
 $(SAD) \perp (ABCD)$;
 $(SAB) \cap (SAD) = SA$
 $\Rightarrow SA \perp (ABCD)$

Khi đó: $BC \perp AB$ (giả thiết);
 $BC \perp SA$ (vì $SA \perp (ABCD)$)
 $\Rightarrow BC \perp (SAB) \Rightarrow (SBC) \perp (SAB)$

b) Chứng minh tương tự câu a, ta được $(SCD) \perp (SAD)$

- c) Ta có $BD \perp AC$ (giả thiết)
 $BD \perp SA$ (vì $SA \perp (ABCD)$)
 $\Rightarrow BD \perp (SAC) \Rightarrow (SBD) \perp (SAC)$.

d) Ta có $(SAB) \perp (SBC)$ (chứng minh trên)
 $(SAB) \cap (SBC) = SB$;
 $AH \perp SB$ (giả thiết)
 $\Rightarrow AH \perp (SBC) \Rightarrow AH \perp SC$. (1)

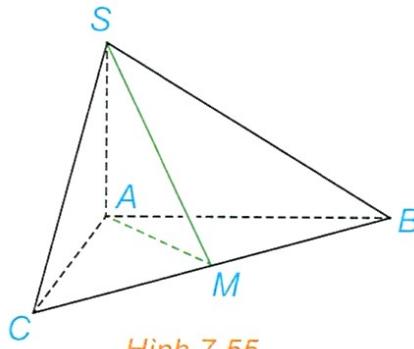
Ta có: $(SCD) \perp (SAD)$ (chứng minh trên);
 $(SCD) \cap (SAD) = SD$
 $AK \perp SD$ (giả thiết)
 $\Rightarrow AK \perp (SCD) \Rightarrow AK \perp SC$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra: $SC \perp (AHK)$.
 Vậy $(SAC) \perp (AHK)$.

Dạng 2. Góc giữa hai mặt phẳng, góc nhị diện

Câu 7. (SGK - KNTT 11 - Tập 2) Cho hình chóp $S.ABC$ có $SA \perp (ABC)$, $AB = AC = a$,

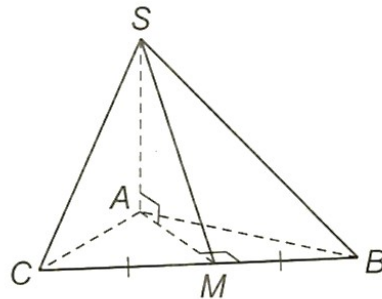
$\angle BAC = 120^\circ$, $SA = \frac{a}{2\sqrt{3}}$. Gọi M là trung điểm của BC .

Hình 7.55

- a) Chứng minh rằng $\sphericalangle SMA$ là một góc phẳng của góc nhị diện $[S, BC, A]$.
 b) Tính số đo của góc nhị diện $[S, BC, A]$.

Lời giải

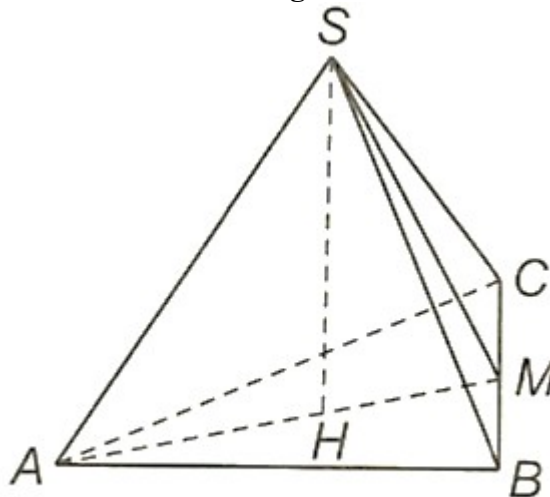

Hình 7.17

- a) $AM \perp BC, SM \perp BC \Rightarrow \sphericalangle SMA$ là một góc phẳng nhị diện $[S, BC, A]$.
 b) $AM = \frac{a}{2} \Rightarrow \tan \sphericalangle SMA = \frac{SA}{AM} = \frac{1}{\sqrt{3}} \Rightarrow \sphericalangle SMA = 30^\circ$

Câu 8. (SGK - KNTT 11 - Tập 2) Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$, cạnh đáy bằng a , cạnh bên bằng $a\sqrt{\frac{5}{12}}$. Tính số đo của góc nhị diện $[S, BC, A]$.

Lời giải

Hình 7.18

Gọi M là trung điểm của BC . Ta tính được

$$AM = \frac{a\sqrt{3}}{2}, HM = \frac{a\sqrt{3}}{6}, SM = \frac{a}{\sqrt{6}}$$

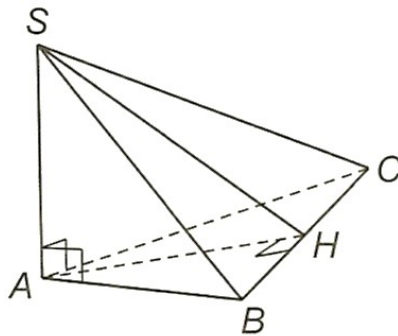
$$\Rightarrow \cos \angle SMH = \frac{1}{\sqrt{2}} \Rightarrow \angle SMH = 45^\circ.$$

Câu 9. (SGK - KNTT 11 - Tập 2) Cho hình chóp $S.ABC$ có $SA \perp (ABC)$. Gọi H là hình chiếu của A trên BC .

a) Chứng minh rằng $(SAB) \perp (ABC)$ và $(SAH) \perp (SBC)$.

b) Giả sử tam giác ABC vuông tại A , $\angle ABC = 30^\circ$, $AC = a$, $SA = \frac{a\sqrt{3}}{2}$. Tính số đo của góc nhị diện $[S, BC, A]$.

Lời giải

Hình 7.19

a) $SA \perp (ABC) \Rightarrow (SAB) \perp (ABC)$

Vì $BC \perp AH, BC \perp SA \Rightarrow BC \perp (SAH) \Rightarrow (SBC) \perp (SAH)$

b) $AH = \frac{a\sqrt{3}}{2} \Rightarrow \angle SHA = 45^\circ$

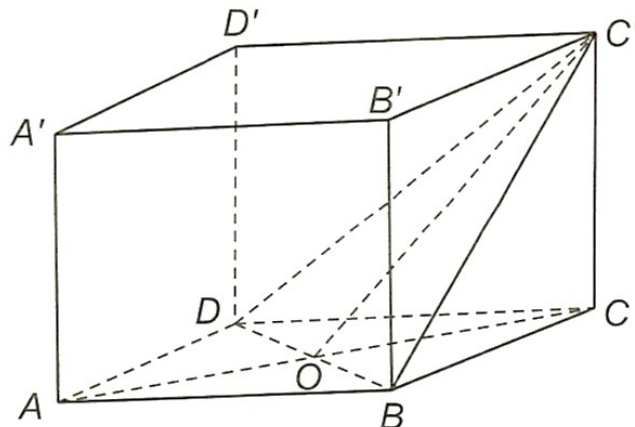
Câu 10. (SGK - KNTT 11 - Tập 2) Cho hình lập phương $ABCD \cdot A'B'C'D'$ có cạnh bằng a .

a) Tính độ dài đường chéo của hình lập phương.

b) Chứng minh rằng $(ACC'A') \perp (BDD'B')$

c) Gọi O là tâm của hình vuông $ABCD$. Chứng minh rằng $\angle OC'C$ là một góc phẳng của góc nhị diện $[C, BD, C']$. Tính (gần đúng) số đo của các góc nhị diện $[C, BD, C']$, $[A, BD, C']$.

Lời giải

Hình 7.20

a) Ta có: $AC = a\sqrt{2}, CC' = a$

Do đó $AC' = \sqrt{CC'^2 + AC^2} = \sqrt{a^2 + 2a^2} = a\sqrt{3}$

b) $AC \perp BD, AC \perp BB' \Rightarrow AC \perp (BDD'B') \Rightarrow (ACC'A) \perp (BDD'B')$

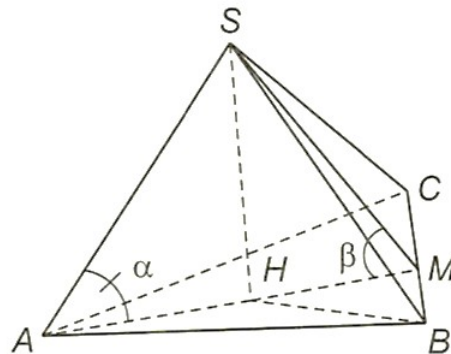
c) $OC = \frac{a\sqrt{2}}{2}, CC' = a \Rightarrow \tan \angle OC'C = \sqrt{2} \Rightarrow \angle OC'C \approx 55^\circ$ và góc nhị diện $[A, BD, C']$ bằng $180^\circ - \angle C' \approx 125^\circ$

Câu 11. (SGK - KNTT 11 - Tập 2) Cho hình chóp đều $S.ABC$, đáy có cạnh bằng a , cạnh bên bằng b .

a) Tính sin của góc tạo bởi cạnh bên và mặt đáy.

b) Tính tang của góc giữa mặt phẳng chứa mặt đáy và mặt phẳng chứa mặt bên.

Lời giải

Hình 7.22

$$AH = \frac{a\sqrt{3}}{3}, SH = \sqrt{b^2 - \frac{a^2}{3}}$$

Ta tính được

Gọi α, β lần lượt là góc giữa SA và (ABC) , góc giữa (SBC) và (ABC) .

$$\sin \alpha = \sqrt{1 - \frac{a^2}{3b^2}}$$

a) Ta có:

$$HM = \frac{a\sqrt{3}}{6} \quad \tan \beta = \frac{2\sqrt{3b^2 - a^2}}{a}$$

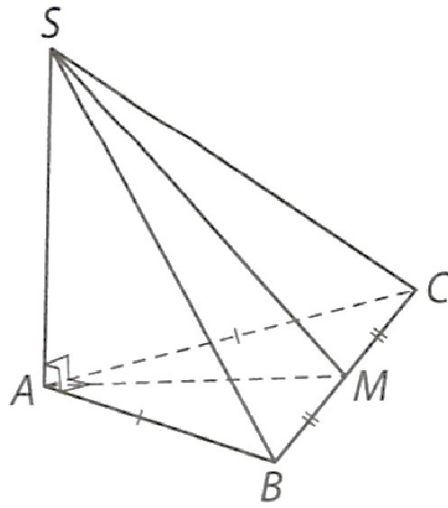
b) Vì

Câu 12. Cho hình chóp $S.ABC$ có đáy là tam giác ABC vuông cân tại A và $AB = a$, biết

$SA \perp (ABC), SA = \frac{a\sqrt{6}}{2}$. Tính góc giữa mặt phẳng (ABC) và mặt phẳng (SBC) .

Lời giải

(H.7.10)

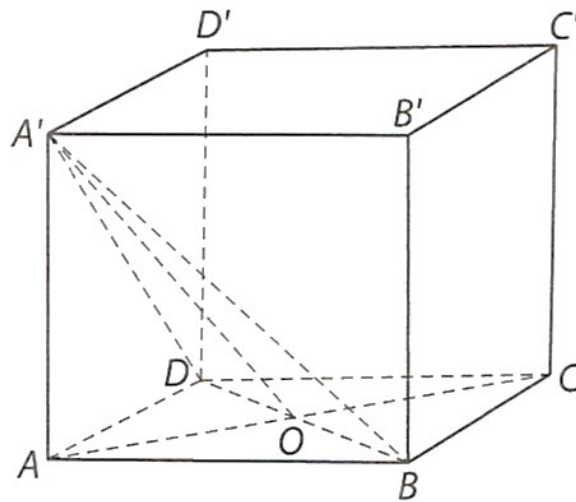
Hình 7.10

Gọi M là trung điểm của cạnh BC , ta có: $AM \perp BC; SM \perp BC$ nên góc giữa hai mặt phẳng (ABC) và (SBC) bằng góc giữa hai đường thẳng AM và SM . Ta có $SA \perp (ABC)$ nên $SA \perp AM$. Xét tam giác SAM vuông tại A , có: $AM = \frac{1}{2}BC = \frac{a\sqrt{2}}{2}$, suy ra $\tan \angle AMS = \frac{SA}{AM} = \sqrt{3}$, hay $\angle SMA = 60^\circ$.
 Vậy góc giữa hai mặt phẳng (ABC) và (SBC) bằng 60° .

Câu 13. Cho hình lập phương $ABCD \cdot A'B'C'D'$ có cạnh bằng a . Tính tang của góc giữa mặt phẳng $(ABCD)$ và mặt phẳng $(A'BD)$.

Lời giải

(H.7.11)

Hình 7.11

Gọi O là giao điểm của AC và BD , khi đó $AO \perp BD, A'O \perp BD$. Do đó, góc giữa hai mặt phẳng $(ABCD)$ và $(A'BD)$ bằng góc giữa hai đường thẳng AO và $A'O$.

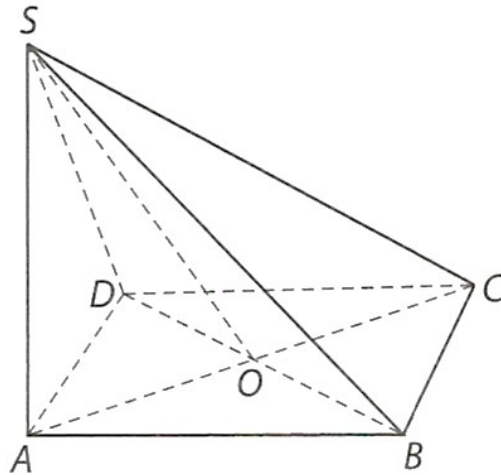
Ta có: $AO = \frac{a\sqrt{2}}{2}; AA' = a$ và tam giác $AA'O$ vuông tại A nên $\tan(\angle AO, A'O) = \tan \angle OA'A = \frac{AA'}{AO} = \sqrt{2}$

Vậy tang của góc giữa hai mặt phẳng $(ABCD)$ và $(A'BD)$ bằng $\sqrt{2}$.

Câu 14. Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông cạnh bằng a , $SA \perp (ABCD)$ và $SA = \frac{a\sqrt{2}}{2}$. Tính số đo của góc nhị diện $[S, BD, C]$.

Lời giải

(H.7.12)

Hình 7.12

Gọi O là giao điểm của AC và BD , khi đó $CO \perp BD, SO \perp BD$. Do đó, góc phẳng nhị diện $[S, BD, C]$ bằng góc SOC .

Xét tam giác SAO , có $AO = \frac{a\sqrt{2}}{2} = SA$ và góc SAO là góc vuông nên tam giác SAO là tam giác vuông cân tại A , suy ra $\angle SOA = 45^\circ$; $\angle SOC = 135^\circ$.

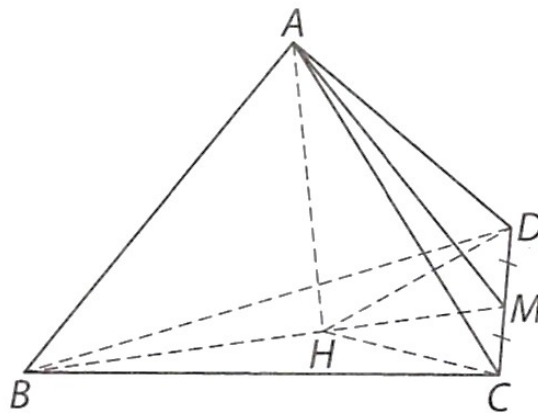
Vậy số đo của góc nhị diện $[S, BD, C]$ bằng 135° .

Câu 15. Cho tứ diện đều $ABCD$ có độ dài các cạnh bằng a . Gọi M là trung điểm của CD , kẻ AH vuông góc với BM tại H .

a) Chứng minh rằng $AH \perp (BCD)$.

b) Tính cosin của góc giữa mặt phẳng (BCD) và mặt phẳng (ACD) .

Lời giải

Hình 7.38

a) Vì M là trung điểm của CD nên $CD \perp BM$, $CD \perp AM$, do đó $CD \perp (ABM)$, suy ra $CD \perp AH$, ta lại có $AH \perp BM$ nên $AH \perp (BCD)$.

b) Vì $AM \perp CD, BM \perp CD$ nên góc giữa hai mặt phẳng (ACD) và (BCD) bằng góc giữa hai đường thẳng AM và BM , mà $(AM, BM) = \sphericalangle AMB$ nên góc giữa hai mặt phẳng (ACD) và (BCD) bằng $\sphericalangle AMB$.

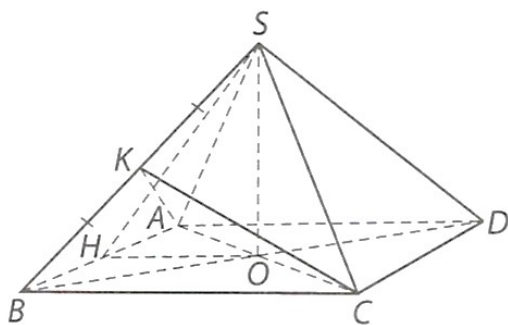
Ta có: $HM = \frac{1}{3}BM = \frac{a\sqrt{3}}{6}$ và $AM = \frac{a\sqrt{3}}{2}$, tam giác AHM vuông tại H nên $\cos \sphericalangle AMB = \frac{HM}{AM} = \frac{1}{3}$.

Câu 16. Cho hình chóp đều $S.ABCD$ có tất cả các cạnh bằng a . Tính cosin góc giữa hai mặt phẳng sau:

a) Mặt phẳng (SAB) và mặt phẳng $(ABCD)$;

b) Mặt phẳng (SAB) và mặt phẳng (SBC) .

Lời giải

Hình 7.41

a) Gọi O là giao điểm của AC và BD . Khi đó $SO \perp (ABCD)$ nên $SO \perp AB$, kẻ $OH \perp AB$ tại H thì $AB \perp (SOH)$, suy ra $AB \perp SH$. Do đó, góc giữa hai mặt phẳng (SAB) và $(ABCD)$ bằng góc giữa hai đường thẳng SH và HO , mà $(SH, HO) = \sphericalangle SHO$ nên góc giữa hai mặt phẳng (SAB) và $(ABCD)$ bằng $\sphericalangle SHO$.

Ta tính được $OH = \frac{a}{2}, SH = \frac{a\sqrt{3}}{2}$, suy ra $\cos \sphericalangle SHO = \frac{OH}{SH} = \frac{\sqrt{3}}{3}$.

b) Gọi K là trung điểm của SB . Khi đó $AK \perp SB, CK \perp SB$, suy ra góc giữa hai mặt phẳng (SAB) và (SBC) bằng góc giữa hai đường thẳng AK và CK .

Ta có: $AK = CK = \frac{a\sqrt{3}}{2}, AC = a\sqrt{2}$.

Áp dụng định lí cosin trong tam giác ACK , ta có:

$\cos \sphericalangle AKC = \frac{AK^2 + CK^2 - AC^2}{2 \cdot AK \cdot CK} = \frac{-1}{3}$, suy ra $\cos(AK, CK) = -\cos \sphericalangle AKC = \frac{1}{3}$.

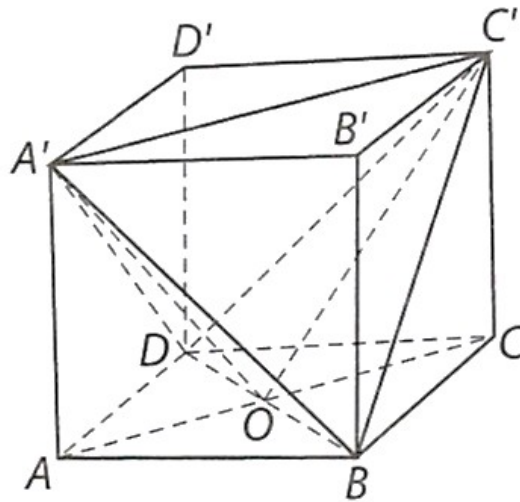
Vậy cosin góc giữa hai mặt phẳng (SAB) và (SBC) bằng $\frac{1}{3}$.

Câu 17. Cho hình lập phương $ABCD \cdot A'B'C'D'$ có cạnh bằng a .

a) Tính cosin của góc giữa hai mặt phẳng $(A'BD)$ và $(ABCD)$.

b) Tính cosin của số đo góc nhị diện $[A', BD, C']$.

Lời giải

Hình 7.42

a) Gọi O là giao điểm của AC và BD , ta có: $AO \perp BD, A'O \perp BD$ nên góc giữa hai mặt phẳng $(A'BD)$ và $(ABCD)$ bằng góc giữa hai đường thẳng $AO, A'O$ mà $(AO, A'O) = \sphericalangle AOA'$ nên góc giữa hai mặt phẳng $(A'BD)$ và $(ABCD)$ bằng $\sphericalangle AOA'$. Ta có:

$$OA = \frac{a\sqrt{2}}{2}, OA' = \sqrt{OA^2 + AA'^2} = \frac{a\sqrt{6}}{2}$$

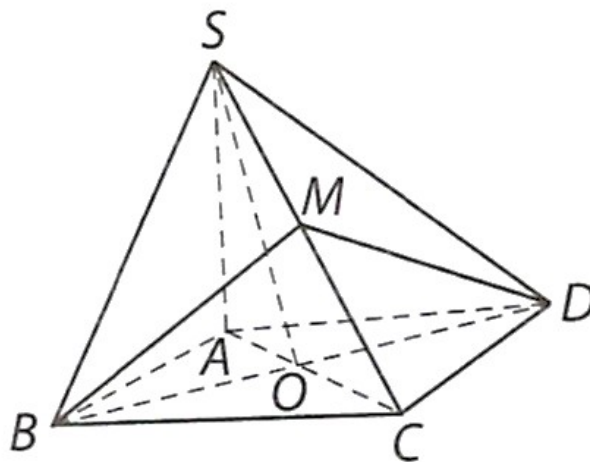
Suy ra $\cos \sphericalangle AOA' = \frac{AO}{OA'} = \frac{\sqrt{3}}{3}$.

b) Vì $AO \perp BD, CO \perp BD$ nên góc nhị diện $[A', BD, C']$ bằng $\sphericalangle AOC'$.

Ta có $OA' = OC' = \frac{a\sqrt{6}}{2}, A'C' = a\sqrt{2}$ nên $\cos \sphericalangle AOC' = \frac{OA'^2 + OC'^2 - A'C'^2}{2 \cdot OA' \cdot OC'} = \frac{2}{9}$.

Câu 18. Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông cạnh a , biết $(SAB) \perp (ABCD)$, $(SAD) \perp (ABCD)$ và $SA = a$. Tính cosin của số đo góc nhị diện $[S, BD, C]$ và góc nhị diện $[B, SC, D]$.

Lời giải

Hình 7.43

Ta có $SO \perp BD, CO \perp BD$ nên góc nhị diện $[S, BD, C]$ bằng $\sphericalangle SOC$. Vì tam giác SAO vuông tại A nên

$$SO = \sqrt{SA^2 + AO^2} = \frac{a\sqrt{6}}{2} \text{ và}$$

$$\cos \widehat{SOC} = -\cos \widehat{SOA} = -\frac{OA}{SO} = -\frac{\sqrt{3}}{3}.$$

Kẻ $BM \perp SC$ tại M thì $DM \perp SC$ nên $[B, SC, D] = \widehat{BMD}$.

Ta có $BC \perp (SAB)$ nên tam giác SBC vuông tại B , tính được $SB = a\sqrt{2}$, $SC = a\sqrt{3}$ và

$$DM = BM = \frac{SB \cdot BC}{SC} = \frac{a\sqrt{6}}{3}.$$

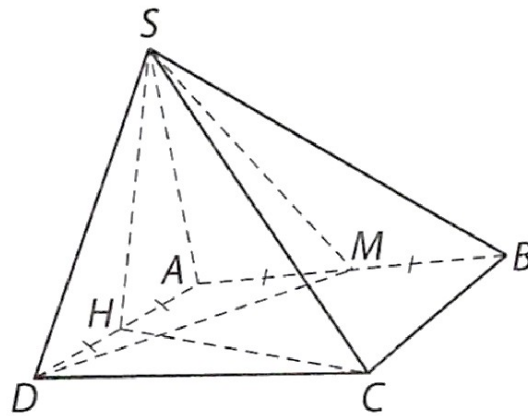
Áp dụng định lí côsin trong tam giác BDM , ta có:

$$\cos \widehat{BMD} = \frac{BM^2 + DM^2 - BD^2}{2 \cdot BM \cdot DM} = -\frac{3}{4}.$$

Câu 19. Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông cạnh a , tam giác SAD đều và nằm trong mặt phẳng vuông góc với mặt đáy $(ABCD)$. Gọi H, M lần lượt là trung điểm của các cạnh AD và AB .

- Tính côsin của góc giữa đường thẳng SC và mặt đáy $(ABCD)$.
- Chứng minh rằng $(SMD) \perp (SHC)$.

Lời giải

Hình 7.44

- Ta có $(SAD) \perp (ABCD)$ và $SH \perp AD$ nên $SH \perp (ABCD)$, suy ra góc giữa đường thẳng SC và mặt phẳng $(ABCD)$ bằng góc giữa hai đường thẳng SC và CH , mà $(SC, CH) = \widehat{SCH}$, ta tính được

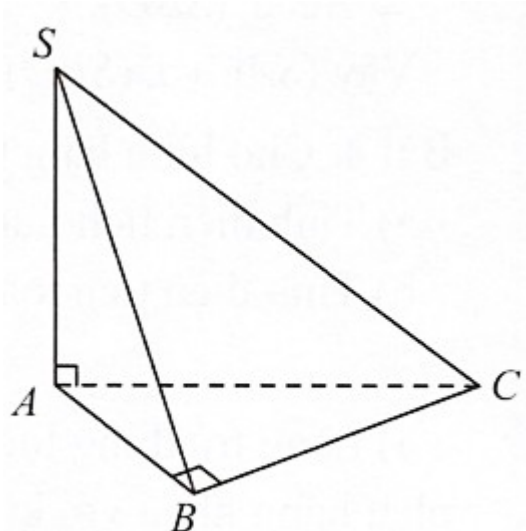
$$SH = \frac{a\sqrt{3}}{2}, HC = \frac{a\sqrt{5}}{2} \text{ và } SC = a\sqrt{2}.$$

$$\text{Do đó } \cos \widehat{SCH} = \frac{HC}{SC} = \frac{\sqrt{10}}{4}.$$

- Ta có $DM \perp CH, DM \perp SH$ nên $DM \perp (SCH)$. Hơn nữa, mặt phẳng (SDM) chứa đường thẳng DM nên $(SDM) \perp (SCH)$.

Câu 20. Cho hình chóp $S.ABC$ có đáy ABC là tam giác vuông tại $B, AB = a, SA = a\sqrt{3}$ và SA vuông góc với đáy. Xác định và tính góc giữa hai mặt phẳng (SBC) và (ABC) .

Lời giải

Hình 8

Ta có: $BC \perp SA$ (vì $SA \perp (ABC)$) và $BC \perp AB$ (giả thiết) $\Rightarrow BC \perp (SAB) \Rightarrow BC \perp SB$.

Ta lại có: $(SBC) \cap (ABC) = BC$ (1)

$AB \subset (ABC), AB \perp BC$ (2)

$SB \subset (SBC), SB \perp BC$ (chứng minh trên) (3)

Từ (1), (2), (3) suy ra $((SBC), (ABC)) = (AB, SB)$.

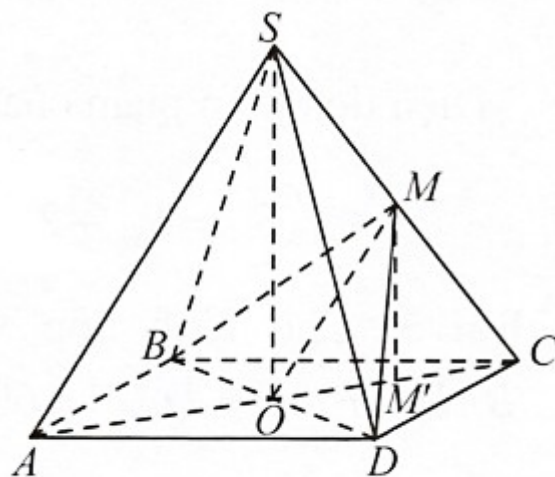
Trong tam giác SAB vuông tại A ta có:

$$\tan \widehat{SBA} = \frac{SA}{AB} = \sqrt{3} \Rightarrow \widehat{SBA} = 60^\circ.$$

Vậy góc giữa hai mặt phẳng (SBC) và (ABC) là $\widehat{SBA} = 60^\circ$.

Câu 21. Cho hình chóp đều $S.ABCD$ có tất cả các cạnh bằng a . Gọi M là trung điểm SC . Tính góc giữa hai mặt phẳng (MBD) và $(ABCD)$.

Lời giải

Hình 9

Gọi M' là trung điểm $OC \Rightarrow MM' \parallel SO \Rightarrow MM' \perp (ABCD)$.

Ta có $MB = MD$ nên $MO \perp BD$ và $M'O \perp BD$ nên góc giữa hai mặt phẳng (MBD) và $(ABCD)$ là $(MO, M'O)$.

Ta có: $OC = \frac{1}{2}AC = \frac{a\sqrt{2}}{2}$;

$$SO = \sqrt{SC^2 - OC^2} = \sqrt{a^2 - \frac{a^2}{2}} = \frac{a\sqrt{2}}{2}$$

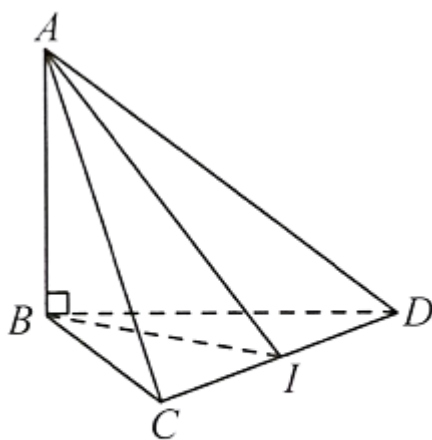
Trong tam giác vuông MOM' ,

ta có $\tan \sphericalangle MOM' = \frac{MM'}{OM} = \frac{SO}{OC} = 1 \Rightarrow \sphericalangle MOM' = 45^\circ$

Vậy $((MBD), (ABCD)) = (\sphericalangle MO, M'O) = \sphericalangle MOM' = 45^\circ$

Câu 22. Cho tứ diện $ABCD$ có tam giác BCD vuông cân tại B và $AB \perp (BCD)$. Cho biết $BC = a\sqrt{2}, AB = \frac{a}{\sqrt{3}}$. Xác định và tính góc giữa hai mặt phẳng (ACD) và (BCD) .

Lời giải

Hình 1

Gọi I là trung điểm của CD .

Ta có: $CD \perp BI$ và $CD \perp AB \Rightarrow CD \perp AI$.

Khi đó: $(ACD) \cap (BCD) = CD$;

$AI \perp CD, AI \subset (ACD)$;

$BI \perp CD, BI \subset (BCD)$ suy ra $((ACD), (BCD)) = (\sphericalangle AI, BI)$.

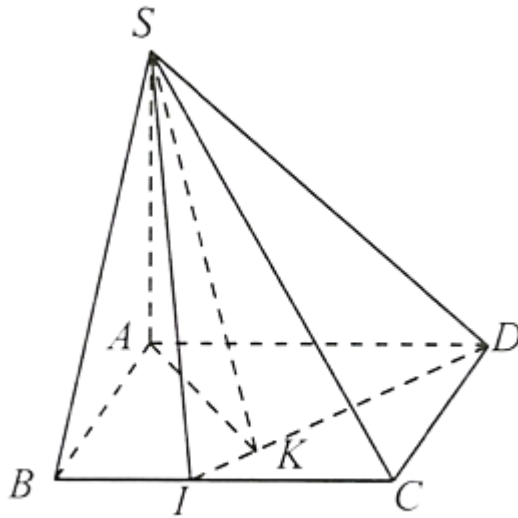
Do tam giác BCD vuông cân tại B nên $BI = \frac{1}{2}CD = \frac{1}{2} \cdot BC\sqrt{2} = a$

Xét tam giác ABI vuông tại B , ta có: $\tan \sphericalangle AIB = \frac{AB}{BI} = \frac{1}{\sqrt{3}} \Rightarrow \sphericalangle AIB = 30^\circ$

Vậy góc giữa hai mặt phẳng (ACD) và (BCD) là $\sphericalangle AIB = 30^\circ$.

Câu 23. Cho hình chóp $S.ABCD$ có đáy $ABCD$ là hình vuông tâm O cạnh $2a$. Cho biết $SA = a$ và $SA \perp (ABCD)$. Trên BC lấy điểm I sao cho tam giác SDI vuông tại S . Biết góc giữa hai mặt phẳng (SDI) và $(ABCD)$ là 60° . Tính độ dài SI .

Lời giải

Hình 2

Vẽ $AK \perp ID (K \in ID)$.

Ta có $ID \perp SA$ và $ID \perp AK$
 $\Rightarrow ID \perp (SAK) \Rightarrow ID \perp SK$.

Suy ra $((SDI), (ABCD)) = \angle AKS = 60^\circ$.

Xét tam giác SAK vuông tại A , ta có:

$$\sin \angle AKS = \frac{SA}{SK} \Rightarrow SK = \frac{SA}{\sin 60^\circ} = \frac{2a}{\sqrt{3}}$$

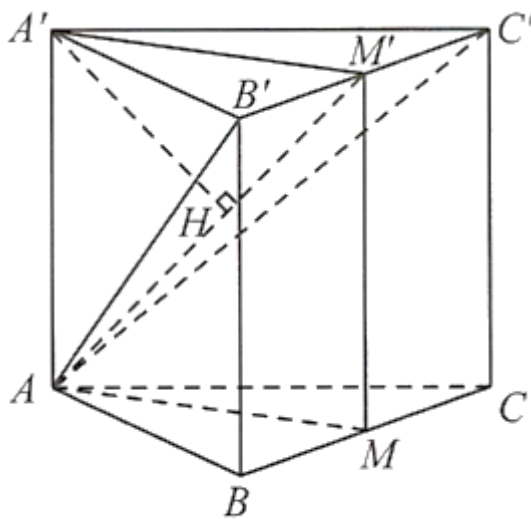
Tam giác SAD vuông tại A , ta có: $SD = \sqrt{a^2 + 4a^2} = a\sqrt{5}$.

Xét tam giác SID vuông tại S , ta có:

$$\frac{1}{SK^2} = \frac{1}{SI^2} + \frac{1}{SD^2} \Leftrightarrow \frac{1}{SI^2} = \frac{1}{SK^2} - \frac{1}{SD^2} \Rightarrow SI = \frac{2a\sqrt{55}}{11}$$

Câu 24. Cho hình lăng trụ đều $ABC \cdot A'B'C'$ có tất cả các cạnh bằng nhau. Gọi α là góc giữa hai mặt phẳng $(A'B'C')$ và (ABC) , tính $\cos \alpha$.

Lời giải

Hình 4

Gọi M, M' lần lượt là trung điểm của BC và $B'C'$. Vẽ đường cao AH của tam giác vuông $A'M'$.

Ta có:

$$\begin{cases} B'C' \perp AM' \\ B'C' \perp AA' \end{cases} \Rightarrow B'C' \perp (AAM')$$

Mà $AH \subset (AAM')$ nên $B'C' \perp AH$. (1)

Ta lại có: $AH \perp AM'$. (2)

Từ (1) và (2) suy ra $AH \perp (AB'C')$. (*)

Hơn nữa, $AA' \perp (ABC)$. (**)

Từ (*) và (**) suy ra: $((ABC), (AB'C')) = (AA', AH) = \alpha$

Trong tam giác đều $AB'C'$, ta có $AM' = \frac{a\sqrt{3}}{2}$

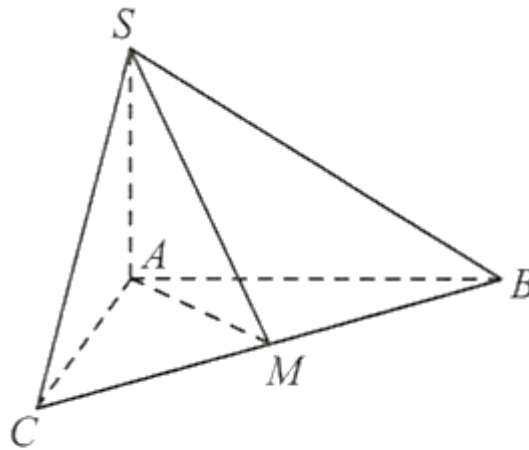
Trong tam giác vuông AAM' , ta có $\frac{1}{AH^2} = \frac{1}{AA'^2} + \frac{1}{AM'^2} = \frac{7}{3a^2} \Rightarrow AH = \frac{a\sqrt{21}}{7}$

Trong tam giác vuông AAH , ta có $\cos \sphericalangle AAH = \frac{AH}{AA'} = \frac{a\sqrt{21}}{7} \cdot \frac{1}{a} = \frac{\sqrt{21}}{7}$

Vậy $\cos \alpha = \cos \sphericalangle AAH = \frac{\sqrt{21}}{7}$

Câu 25. Cho hình chóp $S.ABC$ có $SA \perp (ABC), AB = AC = a, \sphericalangle BAC = 120^\circ, SA = \frac{a\sqrt{3}}{2}$. Tính số đo của góc phẳng nhị diện $[S, BC, A]$

Lời giải

Hình 5

Gọi M là trung điểm của BC .

Ta có $AB = AC \Rightarrow AM \perp BC$.

Mặt khác $SC = SB$ (do $\triangle SAC = \triangle SAB$) nên $\triangle SCB$ cân tại $S \Rightarrow SM \perp BC$.

Từ (1) và (2) suy ra $\sphericalangle SMA$ là góc phẳng nhị diện $[S, BC, A]$.

Ta có $\sphericalangle MAB = \frac{\sphericalangle BAC}{2} = 60^\circ, AM = \cos \sphericalangle MAB \cdot AB = \frac{a}{2}$,

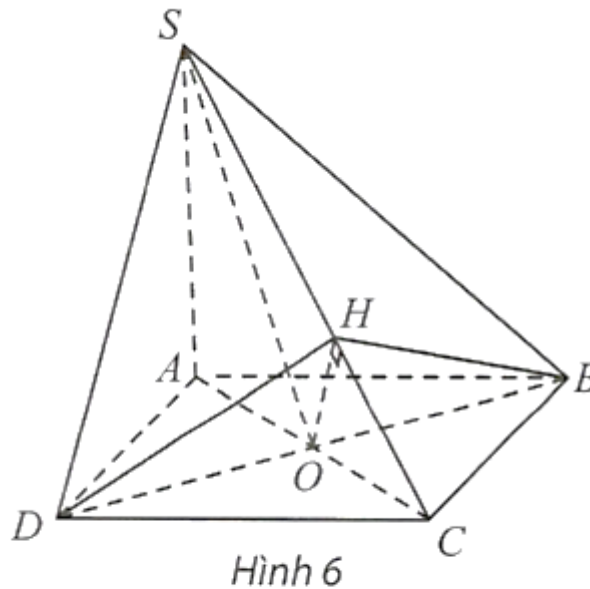
Trong tam giác SMA vuông tại A , ta có:

$$\tan \widehat{SMA} = \frac{SA}{MA} = \frac{a\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{2}{a} = \sqrt{3} \Rightarrow \widehat{SMA} = 60^\circ.$$

Câu 26. Cho hình chóp $S \cdot ABCD$ có $SA \perp (ABCD)$, đáy $ABCD$ là hình thoi cạnh a , $AC = a, SA = \frac{a}{2}$. Gọi O là giao điểm của hai đường chéo hình thoi $ABCD$ và H là hình chiếu của O trên SC . Tính số đo các góc phẳng nhị diện:

- $[B, SA, D]$;
- $[S, BD, A]$;
- $[S, BD, C]$;
- $[D, SC, B]$.

Lời giải

a) Ta có $\begin{cases} SA \perp AD \\ SA \perp AB \end{cases} \Rightarrow \widehat{DAB}$ là góc phẳng nhị diện $[D, SA, B]$.
Tam giác DAC là tam giác đều ($AD = DC = AC = a$), nên $\widehat{DAC} = 60^\circ$.
Ta có $\widehat{DAB} = 2\widehat{DAC} = 2 \cdot 60^\circ = 120^\circ$.

b) Ta có $\Delta SAD = \Delta SAB \Rightarrow SD = SB$.
Nên ΔSBD cân tại $S \Rightarrow SO \perp BD$ (do $OB = OD$). (1)
Ta lại có $OA \perp BD$. (2)

Từ (1) và (2) $\Rightarrow \widehat{SOA}$ là góc phẳng nhị diện $[S, BD, A]$.
Trong tam giác SOA vuông tại A , ta có:

$$\tan \widehat{SOA} = \frac{SA}{OA} = \frac{a}{2} \cdot \frac{2}{a} = 1 \Rightarrow \widehat{SOA} = 45^\circ.$$

c) Ta có $\begin{cases} OS \perp BD \\ OC \perp BD \end{cases} \Rightarrow \widehat{SOC}$ là góc phẳng nhị diện $[S, BD, C]$.

Ta có $\widehat{SOC} = 180^\circ - \widehat{SOA} = 180^\circ - 45^\circ = 135^\circ$.

d) Ta có $BD \perp AC, BD \perp SA \Rightarrow BD \perp (SAC) \Rightarrow BD \perp SC$ hay $OD \perp SC$

Ta có $\begin{cases} SC \perp OD \\ SC \perp OH \end{cases} \Rightarrow SC \perp (ODH)$ hay $SC \perp (DHB)$.

Nên $\begin{cases} SC \perp DH \\ SC \perp BH \end{cases} \Rightarrow \widehat{BHB}$ là góc phẳng nhị diện $[D, SC, B]$.

Trong tam giác SAC vuông tại A , ta có $SC = \sqrt{SA^2 + AC^2} = \frac{a\sqrt{5}}{2}$.

Ta có $\frac{OH}{SA} = \frac{OC}{SC} \Rightarrow OH = \frac{SA \cdot OC}{SC} = \frac{a}{2\sqrt{5}}$.

ADC là tam giác đều nên $DO = \frac{a\sqrt{3}}{2}$.

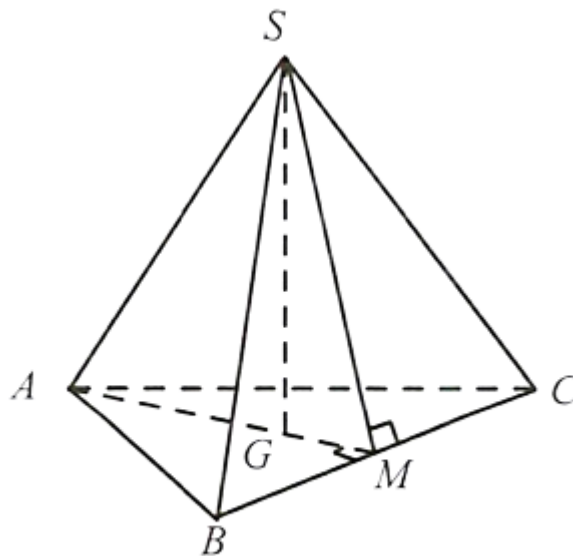
Trong tam giác OHD vuông tại O , ta có

$\tan \widehat{HHD} = \frac{OD}{OH} = \frac{a\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{2\sqrt{5}}{a} = \sqrt{15} \Rightarrow \widehat{HHD} \approx 75,5^\circ$.

Vậy $\widehat{BHB} = 2 \cdot \widehat{HHD} \approx 2 \cdot 75,5^\circ = 151^\circ$.

Câu 27. Cho hình chóp tam giác đều $S.ABC$, cạnh đáy bằng a , cạnh bên bằng $\frac{a\sqrt{15}}{6}$. Tính số đo góc phẳng nhị diện $[S, BC, A]$.

Lời giải

Hình 3

Gọi M là trung điểm BC , G là trọng tâm tam giác ABC . Ta có $SG \perp (ABC), SM \perp BC, AM \perp BC$, suy ra $\widehat{SMG}$ là góc phẳng nhị diện $[S, BC, A]$

Ta tính được

$$AM = \frac{a\sqrt{3}}{2}, GM = \frac{a\sqrt{3}}{6},$$

$$SM = \sqrt{SB^2 - BM^2} = \frac{a\sqrt{6}}{6},$$

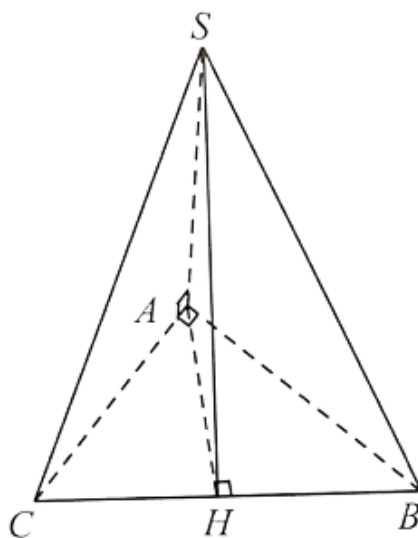
$$SG = \sqrt{SM^2 - GM^2} = \frac{a\sqrt{3}}{6}$$

Ta có tam giác SMG vuông cân tại G , suy ra số đo góc phẳng nhị diện $[S, BC, A] = \widehat{SMG} = 45^\circ$.

Câu 28. Cho hình chóp $S.ABC$ có $SA \perp (ABC)$. Tam giác ABC vuông tại A ,

$\widehat{ABC} = 30^\circ, AC = a, SA = \frac{a\sqrt{3}}{2}$. Tính số đo góc phẳng nhị diện $[S, BC, A]$.

Lời giải

Hình 4

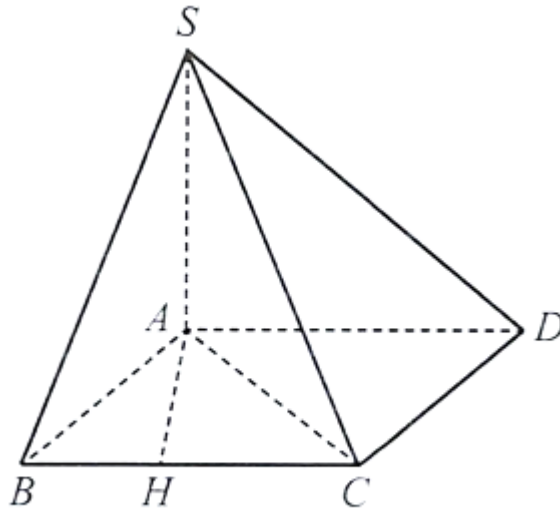
Vẽ $AH \perp BC (H \in BC)$, ta có $SH \perp BC$, suy ra $\widehat{SHA}$ là góc phẳng nhị diện $[S, BC, A]$. Ta có $AH = AC \cdot \sin 60^\circ = \frac{a\sqrt{3}}{2} = SA$, suy ra $\widehat{SHA} = 45^\circ$.

Câu 29. Cho hình chóp $S.ABCD$ có $SA \perp (ABCD)$, đáy $ABCD$ là hình thoi cạnh a và $AC = a$. Tính số đo của mỗi góc nhị diện sau:

- $[B, SA, C]$;
- $[S, DA, B]$.

Lời giải

(Hình 18)

Hình 18

a) Vì $SA \perp (ABCD)$ nên $SA \perp AB, SA \perp AC$, suy ra góc BAC là góc phẳng nhị diện của góc nhị diện $[B, SA, C]$. Do $AC = AB = BC = a$ nên tam giác ABC đều, suy ra $\widehat{BAC} = 60^\circ$. Vậy góc nhị diện $[B, SA, C]$ có số đo bằng 60° .

b) Trong mặt phẳng $(ABCD)$, lấy H thuộc BC sao cho $AH \perp BC$. Mà $SA \perp AD$ (vì $SA \perp (ABCD)$ và $AD \subset (ABCD)$) nên góc SAH là góc phẳng nhị diện của góc nhị diện $[S, DA, B]$. Mặt khác, $SA \perp (ABCD)$ và $AH \subset (ABCD)$ nên $SA \perp AH$, suy ra góc SAH bằng 90° .

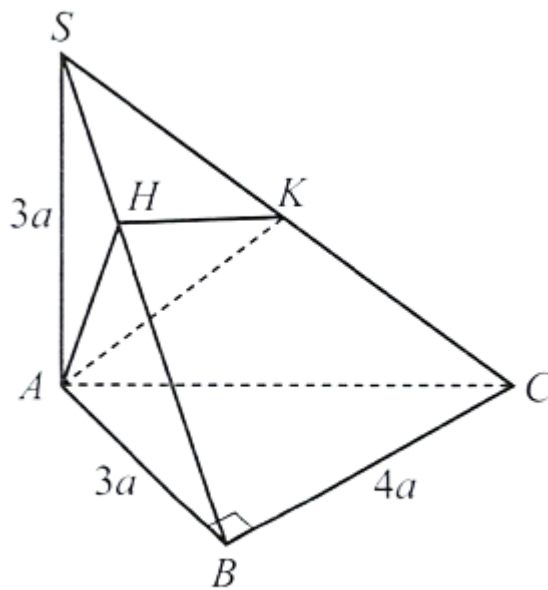
Vậy góc nhị diện $[S, DA, B]$ có số đo bằng 90° .

Câu 30. Cho hình chóp $S.ABC$ có $SA \perp (ABC)$, $AB \perp BC$, $SA = AB = 3a, BC = 4a$. Gọi α, β, γ lần lượt là số đo của các góc nhị diện $[B, SA, C], [A, BC, S], [A, SC, B]$. Tính:

a) $\cos \alpha, \cos \beta$;

b*) $\cos \gamma$.

Lời giải

Hình 66

a) Vì $SA \perp (ABC), AB \subset (ABC), AC \subset (ABC)$ nên $SA \perp AB, SA \perp AC$. Suy ra góc BAC là góc phẳng nhị diện của $[B, SA, C]$, hay $\widehat{BAC} = \alpha$. Xét tam giác ABC vuông tại B có:

$$AC = \sqrt{AB^2 + BC^2} = \sqrt{(3a)^2 + (4a)^2} = 5a \text{ và } \cos \alpha = \cos \sphericalangle BAC = \frac{BA}{AC} = \frac{3a}{5a} = \frac{3}{5}.$$

Ta có $BC \perp (SAB)$ nên $BC \perp SB$ suy ra góc SBA là góc phẳng nhị diện của $[A, BC, S]$. Như vậy, ta có:

$$SB = \sqrt{AB^2 + SA^2} = \sqrt{(3a)^2 + (3a)^2} = 3\sqrt{2}a \text{ và } \cos \beta = \cos \sphericalangle SBA = \frac{AB}{SB} = \frac{3a}{3\sqrt{2}a} = \frac{\sqrt{2}}{2}.$$

b*) Gọi H, K lần lượt là hình chiếu của A trên SB, SC . Ta có $BC \perp (SAB)$ nên $BC \perp AH$. Mà $AH \perp SB$ nên $AH \perp (SBC)$, suy ra $AH \perp SC$. Mà $SC \perp AK$ nên

$SC \perp (AHK)$, suy ra $SC \perp HK$. Do đó góc AKH là góc phẳng nhị diện của $[A, SC, B]$, hay $\sphericalangle AKH = \gamma$.

Tam giác SAB vuông tại A có:

$$AH = \frac{SA \cdot AB}{SB} = \frac{3a \cdot 3a}{3a\sqrt{2}} = \frac{3a}{\sqrt{2}}.$$

Tam giác SAC vuông tại A có:

$$AK = \frac{SA \cdot AC}{SC} = \frac{3a \cdot 5a}{\sqrt{(3a)^2 + (5a)^2}} = \frac{15a}{\sqrt{34}}.$$

Tam giác AHK vuông tại H (vì $AH \perp (SBC)$ mà $HK \subset (SBC)$) có:

$$HK = \sqrt{AK^2 - AH^2} = \sqrt{\left(\frac{15a}{\sqrt{34}}\right)^2 - \left(\frac{3a}{\sqrt{2}}\right)^2} = \frac{6a}{\sqrt{17}} \text{ và } \cos \gamma = \cos \sphericalangle AKH = \frac{HK}{AK} = \frac{\frac{6a}{\sqrt{17}}}{\frac{15a}{\sqrt{34}}} = \frac{2\sqrt{2}}{5}.$$

Câu 31. Cho hình chóp $S.ABCD$ có $ABCD$ là hình vuông, AC cắt BD tại $O, SO \perp (ABCD)$. Tất cả các cạnh của hình chóp bằng a .

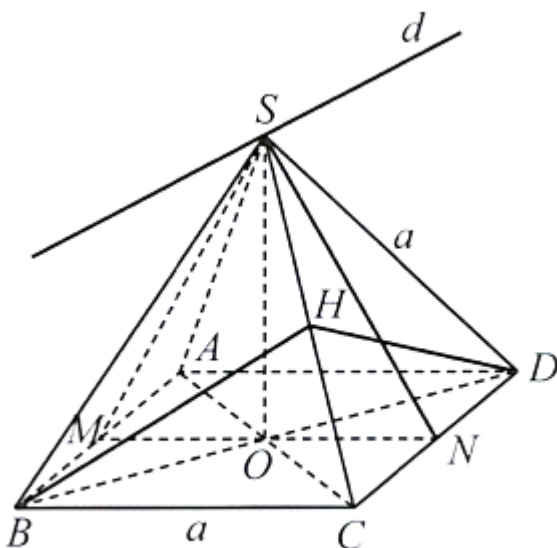
a) Tính góc giữa đường thẳng SB và mặt phẳng (SAC) .

b) Gọi α là số đo của góc nhị diện $[S, CD, A]$. Tính $\cos \alpha$.

c) Gọi d là giao tuyến của hai mặt phẳng (SAB) và $(SCD), \beta$ là số đo của góc nhị diện $[A, d, D]$. Tính $\cos \beta$.

d*) Gọi γ là số đo góc nhị diện $[B, SC, D]$. Tính $\cos \gamma$.

Lời giải

Hình 67

a) Vì $BO \perp AC, BO \perp SO$ nên $BO \perp (SAC)$. Suy ra góc giữa đường thẳng SB và mặt phẳng (SAC) bằng góc BSO . Xét tam giác SBD có $SB = SD$ và $SB^2 + SD^2 = BD^2$ nên tam giác SBD vuông cân tại S . Suy ra $\widehat{BSO} = 45^\circ$, hay góc giữa đường thẳng SB và mặt phẳng (SAC) bằng 45° .

b) Gọi N là hình chiếu của S trên CD . Khi đó, số đo của $[S, CD, A]$ bằng $\widehat{SNO}$, hay $\widehat{SNO} = \alpha$. Ta có:

$$\cos \alpha = \frac{ON}{SN} = \frac{\frac{a}{2}}{\frac{a\sqrt{3}}{2}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

c) Gọi M là hình chiếu của S trên AB . Vì $AB \parallel CD$ nên $d \parallel AB$ và $d \parallel CD$. Khi đó $SM \perp d, SN \perp d$. Suy ra số đo của $[A, d, D]$ bằng $\widehat{MSN}$, hay $\widehat{MSN} = \beta$.

$$\cos \beta = \frac{SM^2 + SN^2 - MN^2}{2SM \cdot SN} = \frac{\left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 + \left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 - a^2}{2 \cdot \frac{a\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{a\sqrt{3}}{2}} = \frac{1}{3}$$

Ta có:

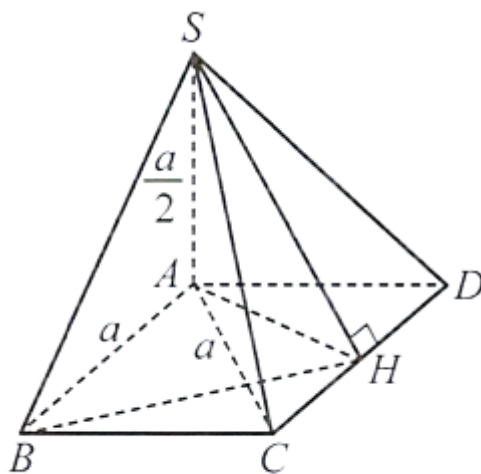
d*) Gọi H là hình chiếu của B trên SC . Vì $BD \perp (SAC)$ nên $BD \perp SC$. Suy ra $SC \perp (BHD)$ nên $SC \perp HD$. Vậy số đo của $[B, SC, D]$ bằng $\widehat{BHD}$, hay $\widehat{BHD} = \gamma$.

Vì hai tam giác SBC, SCD đều nên $BH = DH = \frac{a\sqrt{3}}{2}$. Khi đó, ta có:

$$\cos \gamma = \frac{HB^2 + HD^2 - BD^2}{2HB \cdot HD} = \frac{\left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 + \left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 - (a\sqrt{2})^2}{2 \cdot \frac{a\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{a\sqrt{3}}{2}} = \frac{-1}{3}$$

Câu 32. Cho hình chóp $S.ABCD$ có $SA \perp (ABCD)$, $ABCD$ là hình thoi cạnh a , $AC = a$, $SA = \frac{a}{2}$.
 Tính số đo của góc nhị diện $[S, CD, A]$.

Lời giải

Hình 68

Gọi H là hình chiếu của A trên CD . Khi đó, $AH \perp CD$. Vì $SA \perp (ABCD)$ nên $SA \perp CD$. Suy ra $CD \perp (SAH)$. Khi đó, $SH \perp CD$. Như vậy, số đo của $[S, CD, A]$ bằng $\widehat{SHA}$. Ta có:

$$AH = \frac{a\sqrt{3}}{2}, SA = \frac{a}{2}$$

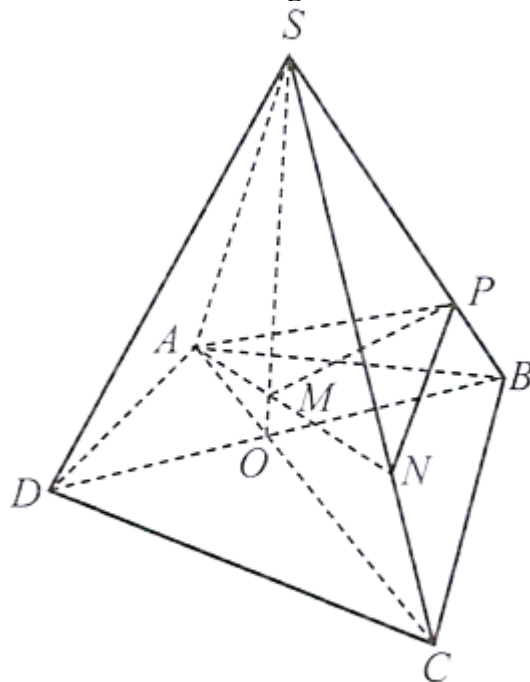
nên

$$\tan \widehat{SHA} = \frac{SA}{AH} = \frac{\frac{a}{2}}{\frac{a\sqrt{3}}{2}} = \frac{\sqrt{3}}{3}.$$

Vậy số đo của góc nhị diện $[S, CD, A]$ bằng $\widehat{SHA} = 30^\circ$.

Câu 33. Cho hình chóp $S.ABCD$ có AC cắt BD tại O . Gọi α, β lần lượt là số đo của các nhị diện $[A, SO, B]$ và $[B, SO, C]$. Tính $\alpha + \beta$.

Lời giải

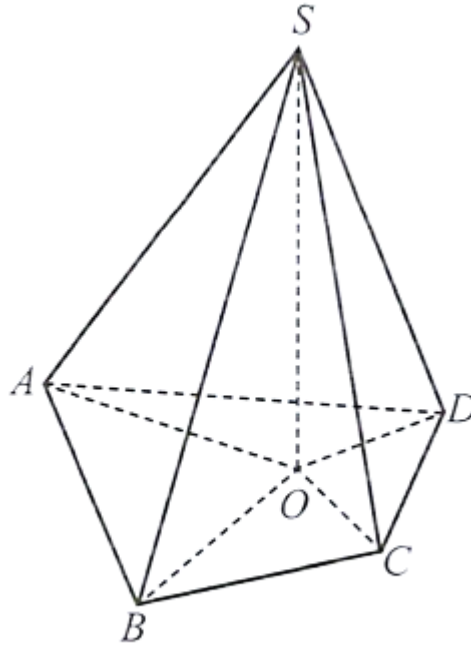
Hình 69

Trong mặt phẳng (SAC) , lấy đường thẳng $AN (N \in SC)$ sao cho $AN \perp SO$. Gọi M là giao điểm của AN và SO . Trong mặt phẳng (SOB) , lấy đường thẳng $MP (P \in SB)$ sao cho $MP \perp SO$. Khi đó, số đo của $[A, SO, B]$ bằng $\widehat{AMP}$, hay $\widehat{AMP} = \alpha$ và số đo của $[B, SO, C]$ bằng $\widehat{PMN}$, hay $\widehat{PMN} = \beta$. Trong mặt phẳng (APN) có A, M, N thẳng hàng nên $\alpha + \beta = 180^\circ$.

Câu 34. Cho hình chóp $S.ABCD$. Gọi $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4$ lần lượt là góc giữa các đường thẳng SA, SB, SC, SD và mặt phẳng $(ABCD)$. Chứng minh rằng:

$$SA = SB = SC = SD \Leftrightarrow \alpha_1 = \alpha_2 = \alpha_3 = \alpha_4.$$

Lời giải

Hình 70

Gọi O là hình chiếu của S trên $(ABCD)$. Khi đó, ta có: $\alpha_1 = \sphericalangle SAO, \alpha_2 = \sphericalangle SBO, \alpha_3 = \sphericalangle SCO, \alpha_4 = \sphericalangle SDO$. Các tam giác SAO, SBO, SCO, SDO vuông có các góc $\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4$ đều nhỏ hơn 90° nên $\sin \alpha_1 = \sin \alpha_2 = \sin \alpha_3 = \sin \alpha_4 \Leftrightarrow \alpha_1 = \alpha_2 = \alpha_3 = \alpha_4$.

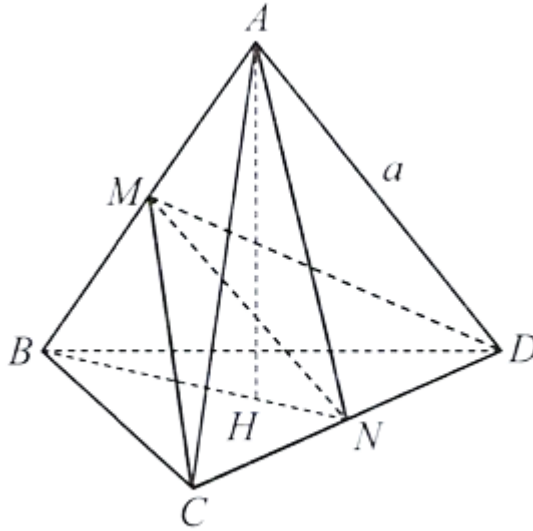
Như vậy:

$$\begin{aligned}
 SA = SB = SC = SD &\Leftrightarrow \frac{SO}{SA} = \frac{SO}{SB} = \frac{SO}{SC} = \frac{SO}{SD} \\
 &\Leftrightarrow \sin \alpha_1 = \sin \alpha_2 = \sin \alpha_3 = \sin \alpha_4 \\
 &\Leftrightarrow \alpha_1 = \alpha_2 = \alpha_3 = \alpha_4.
 \end{aligned}$$

Câu 35. Cho khối tứ diện đều $ABCD$ cạnh a . Tính:

- Khoảng cách giữa hai đường thẳng AB và CD ;
- Chiều cao và thể tích của khối tứ diện đều $ABCD$;
- Côsin của góc giữa đường thẳng AB và mặt phẳng (BCD) ;
- Côsin của số đo góc nhị diện $[C, AB, D]$.

Lời giải

Hình 84

a) Gọi M, N lần lượt là trung điểm của AB, CD . Vì tứ diện $ABCD$ đều nên các tam giác ABC và ABD đều. Suy ra $CM \perp AB, DM \perp AB$ nên $AB \perp (CDM)$. Do đó, $AB \perp MN$. Tương tự ta có $CD \perp MN$. Vậy MN là đoạn vuông góc chung của AB, CD . Ta có:

$$MN = \sqrt{MC^2 - NC^2} = \sqrt{\left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 - \left(\frac{a}{2}\right)^2} = \frac{a\sqrt{2}}{2}$$

Vậy $d(AB, CD) = MN = \frac{a\sqrt{2}}{2}$.

b) Gọi H là hình chiếu của A trên (BCD) . Khi đó, H là tâm đường tròn ngoại tiếp tam giác BCD .

Vì tam giác BCD đều nên H thuộc BN và $BH = \frac{a\sqrt{3}}{3}$. Ta có:

$$AH = \sqrt{AB^2 - BH^2} = \sqrt{a^2 - \left(\frac{a\sqrt{3}}{3}\right)^2} = \frac{a\sqrt{6}}{3},$$

hay chiều cao của khối tứ diện $ABCD$ bằng $\frac{a\sqrt{6}}{3}$.

Diện tích của tam giác BCD là $S_{BCD} = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$.

Vậy thể tích của khối tứ diện $ABCD$ bằng

$$V_{ABCD} = \frac{1}{3} \cdot S_{BCD} \cdot AH = \frac{1}{3} \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4} \cdot \frac{a\sqrt{6}}{3} = \frac{a^3\sqrt{2}}{12}.$$

c) Côsin của góc giữa đường thẳng AB và mặt phẳng (BCD) bằng:

$$\cos \angle ABH = \frac{BH}{AB} = \frac{\frac{a\sqrt{3}}{3}}{a} = \frac{\sqrt{3}}{3}.$$

d) Vì $CM \perp AB, DM \perp AB$ nên số đo của góc nhị diện $[C, AB, D]$ bằng $\angle MD$.

$$\cos \widehat{EMD} = \frac{CM^2 + DM^2 - CD^2}{2CM \cdot DM} = \frac{\left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 + \left(\frac{a\sqrt{3}}{2}\right)^2 - a^2}{2 \cdot \frac{a\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{a\sqrt{3}}{2}} = \frac{1}{3}$$

Ta có:

Vậy cosin của số đo góc nhị diện $[C, AB, D]$ bằng $\frac{1}{3}$.

Tài liệu được chia sẻ bởi Website VnTeach.Com

<https://www.vnteach.com>